

SØEN MÅ IKKE DRÆNES

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Det er ikke tilladt at udskifte gamle drænrør, hvis deres manglende funktion er årsag til, at der er opstået en sø eller andet § 3-område. Der skal først indhentes en dispensation.

Der er i tidens løb lagt utallige dræn, som ingen efterfølgende er opmærksomme på. Som lodsejer bliver man først opmærksom på dem, når de ikke fungerer, og der sker opstuvning af vand. Hvis lodsejeren over en længere periode ikke reagerer, kan denne opstuvning af vand udvikle sig til en egentlig sø beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Lodsejeren må da ikke bare udskifte drænet, så søen forsvinder. Det er at betragte som en ulovlig tilstandsændring.

Natur- og Miljøklagenævnet har senest truffet afgørelse om en sådan sag den 19. maj 2015 i [sag NMK-510-00648](#).

Sagen

I den konkrete sag havde en lodsejer i Mariagerfjord Kommune overtaget et mark-areal i 2002. På arealet var der en sø på ca. 700m² og en omkringliggende mose på ca. 2.700 m².

Lodsejeren konstaterede, at årsagen til vådområdet var, at vedligeholdelsen af drænene havde været forsømt. Drænene var ifølge hans oplysninger ca. 80 år gamle, og han valgte derfor at rovere drænene i 2006.

Kommunen besigtigede på baggrund af en anmeldelse arealet den 10. august 2010. Søen var på dette tidspunkt ikke synlig, men der blev fundet rester af mose- og sumplanter. Den 31. marts 2014 besigtigede kommunen arealet igen. Kommunen konstaterede, at arealet nu var en del af en kornmark.

Kommunen vurderede, at søen var omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og at udskiftningen af det ikke fungerende dræn derfor forudsatte, at lodsejeren fik dispensation til dette. Kommunen fandt imidlertid ikke, at der kunne gives dispensation, hvorfor lodsejeren blev påbudt at foretage fysisk

lovliggørelse, dvs. at afbryde drænet og genetablere søen og mosen.

Lodsejeren indbragte sagen for Natur- og Miljøklagenævnet.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse

Natur- og Miljøklagenævnet indledte bl.a. med at fastslå, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af søer, som er på over 100 m², og moser, som ligger i forbindelse hermed jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Dernæst fastslog nævnet, at der skal foreligge særlige omstændigheder, førend der kan meddeles dispensation til ændring af tilstanden af beskyttede naturtyper. En væsentlig jordbrugs- eller anden almindelig økonomisk interesse er ikke i sig selv tilstrækkelig til at begrunde en dispensation.

Nævnet konstaterede, at søen og den omkringliggende mose kunne ses på alle flyfotos i perioden 1960 til 1999. I 2002 – efter lodsejerens overtagelse af arealet – var en del af mosen forsvundet. I 2004 var hele søen tørlagt, og der kunne ses en drænledning. På luftfotoet fra 2006 var søen forsvundet. Gennemgangen af luftfotos stemte følgelig ikke helt overens med lodsejerens oplysninger om, at drænet først blev udskiftet i 2006.

Nævnet fandt, at søen og mosen grundet deres udstrækning var omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nævnet udtalte,

”at den dræning af området, der allerede har fundet sted mellem 1999-2006, ikke har karakter af sædvanlig vedligeholdelse, ligesom udskiftning af et ikke vedligeholdt 80 år gammelt dræn ikke kan sidestilles med sædvanlig vedligeholdelse af dræn og derfor kræver en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.”

Nævnet fandt ikke, at der kunne meddeles dispensation til dræningen, da nedlæggelse af vådområdet skete af økonomiske/driftsmæssige hensyn. Sådanne hensyn er ikke i sig selv en særlig omstændighed, som kan begrunde dispensation. Nævnet begrundede desuden afslaget med, at en lovliggende dispensation til opdyrkning af vådområdet ville danne præcedens for efterfølgende sager.

Endelig afviste nævnet (kortfattet), at der forelå passivitet fra kommunens side ([læs mere om myndighedspassivitet her](#)).

Lodsejeren skal derfor nu genetablere søen og mosen.

Kommentar

Det er selvfølgelig tilladt at foretage løbende vedligehold af dræn. Der er faktisk pligt til dette, jf. vandløbslovens § 27.

Hvis der alligevel ikke er sket vedligehold i en længere periode, og dette har medført forringet afvanding, kan man ikke blot udskifte drænrørene. Man skal først konstatere, om den manglende dræning har medført, at der har indfundet sig § 3-natur på ejendommen.

Hvis den manglende dræning er årsag til, at der er opstået § 3-natur på ejendommen, er sådan natur

beskyttet. Lodsejeren skal derfor søge dispensation ved kommunen, førend han / hun kan foretage udskiftning af drænrørene.

Samme problematik kendes fra vedligeholdelse af vandløb, hvor længere tids passivitet kan medføre, at der indfinder sig en ny § 3-tilstand. I så fald kræver tilbageførelse til den tidligere tilstand (ved fornyet vedligeholdelse / oprensning af vandløbet) dispensation fra § 3. Se [som eksempel denne artikel](#).

Sagen viser, at hvis man som lodsejer vil opretholde markdriften, er det vigtigt at reagere, når drænene begynder at svigte. Hvis man blot lader stå til, kan der indfinde sig § 3-natur, som kan hindre fremtidig dyrkning.